

BO'LAJAK PEDAGOGLARNING KASBIY-PEDAGOGIK KOMPETENTLIK ASOSLARI

Azizova Ziroat Baxodirovna

Qo'qon davlat pedagogika instituti o'qituvchisi

Anotatsiya. Ushbu maqolada bo'lajak pedagoglarda pedagogik-psixologik kompetentlikni shakllantirish jihatlariga qaratilgan. Bo'lajak pedagoglarni pedagogik-psixologik kompetentlikni shakllantirish masalasining ilmiy nazariy ahamiyati, uni o'rganilganlik darajasi va hozirgi vaqtdagi ahamiyati yoritilgan.

Kalit so'zlar: ijtimoiy va shaxsiy ta'limi, ijtimoiy tuyg'ularni, hissiy sezgirlikni, empatiyani, odamlarga g'amxo'rlik, bag'rikenglik, sotsializatsiya jarayonini, ijtimoiylashuv.

Annotation. This article focuses on aspects of the formation of pedagogical and psychological competence in future pedagogues. The scientific-theoretical importance of the issue of formation of pedagogical-psychological competence of future pedagogues, its level of study and its significance at the present time are highlighted.

Key words: social and personal education, social feelings, emotional sensitivity, empathy, caring for people, tolerance, socialization process, socialization.

Аннотация. Данная статья посвящена аспектам формирования педагогической и психологической компетентности будущих педагогов. Выделены научно-теоретическая значимость вопроса формирования педагогико-психологической компетентности будущих педагогов, уровень его изученности и актуальность в настоящее время.

Ключевые слова: социально-личностное воспитание, социальные чувства, эмоциональная чувствительность, эмпатия, забота о людях, толерантность, процесс социализации, социализация.

Pedagogning kasbiy ahamiyatili fazilatlari uzoq vaqt davomida olimlar tmonidan ko'rib chiqilgan va kasbiy kompetentlikning mazmunini belgilab, uni shakllantirishning pedagogik, psixologik, ijtimoiy sharoitlari ochib berilgan. O'qituvchilik kasbi ham o'zgaruvchan, ham boshqaruvchidir. Demak, o'qituvchining qobiliyati tushunchasi uning nazariy va amaliy o'quv faoliyatini amalga oshirishga tayyorligini bildiradi va uning kasbiy mahoratini tavsiflaydi.

Pedagog o‘z fanini yaxshi biladigan, tegishli fan yoki san’atni biladigan, bolalar psixologiyasining umumiy va maxsus masalalarini biladigan, “tarbiya” usullarini biladigan yuqori malakali mutaxassisdir.

Pedagogik kompetentlik, A.S.Makarenko, pedagogik jarayonning xususiyatlarini, uning qurilishi va harakatini bilishdir. Ko'pincha pedagogik qobiliyat o'zlashtirishning tashqi tarkibiy qismlaridan biri bo'lgan pedagogik texnika mahoratiga tushiriladi. A.S.Makarenkoning fikricha, pedagogik mahoratni har bir o'qituvchi ongli ravishda mustaqil ishlagan holda egallash mumkin. U amaliy tajriba asosida yaratilgan. Ammo barcha tajribalar professional mukammallik manbai emas. Bunday resurs faqat pedagogik faoliyat, mazmun va analitik hisoblanadi³.

Pedagog mahoratini oshirishda kasbiy va pedagogik mahorat hal qiluvchi rol o‘ynaydi. Ko'nikmalarni rivojlantirish har bir malakali o'qituvchi ega bo'lishi kerak bo'lgan pedagogik mahorat va malakalar bilan bevosita bog'liqdir.

M.I. Stenkin so'zlariga ko'ra, kasb-hunar maktabi o'qituvchisining asosiy funktsional funktsiyalariga ko'ra, kasbiy va pedagogik mahoratning quyidagi guruhlariga bo'linishi mumkin:

- ifodalash qobiliyatlari – o‘qituvchining o‘z fikrini majoziy va aniq, og‘zaki va noverbal vositalardan foydalangan holda ifodalay olishi.

- didaktik ko'nikmalar - ochiq va izchil o'rganish uchun material berish qobiliyati, boshqacha aytganda, o'quv jarayonini samarali qurish qobiliyati.

Avtoritar qobiliyatlari - tezda hurmat qozonish va kelajakda yuqori obro'ga ega bo'lish, o'quvchilarga ixtiyoriy ta'sir ko'rsatish qobiliyati.

- ilmiy-pedagogik mahorat - Pedagogik xarakterdagi tadqiqot ishlarida ishtirok eta olish, doimiy ravishda yangi narsalarni izlash, ijodiy ish, tajribalar, adabiyotlarni va hamkasblar tajribasini tizimli o'rganishga intilish.

- pertseptiv qobiliyatlari - bu o'quvchining ichki dunyosini anglash, uning ruhiy holatini istalgan vaqtda his qilish, darsga, o'qituvchiga munosabatini aniqlash qobiliyatidir.

- muloqot qilish qobiliyati - boshqa odamlar, ayniqsa talabalar, keyin esa ular bilan yaxshi muloqot qilish qobiliyati.

³ Комаров, А. А. Педагогическое мастерство педагога (по А.С.Макаренко) как важный фактор воспитания ребенка / А. А. Комаров. - Текст: непосредственно // Молодой ученый. - 2010. - № 7 (18). - С. 268-270. - URL: <https://moluch.ru/archive/18/1844/>

- o'qituvchining shaxsiy mahorati birinchi navbatda pedagogik taktikada namoyon bo'ladi.

- tashkiliy qobiliyatlar - har qanday dars, dars vaqti, dam olish kechasi, ota-onalar yig'ilishi, muzey yurishi, piyoda ekskursiya va boshqalar. Vaqtni boy bermasdan tayyorgarlik ko'rish va o'tkazish qobiliyati.

- asosiy ko'nikmalar - o'qituvchining optimizmi va hazil, o'quv jarayonini faollashtirish, barcha ish va bo'sh vaqtlardan qochish, qiyin yoki og'riqsiz to'qnashuvlar, keskinlikni bartaraf etishga yordam beradi.

- bashorat qilish qobiliyatlari - ob'ektlarni, hodisalarni tez va aniq aniqlash, tahlil qilish va aks ettirilgan tasvirlar bilan muvaffaqiyatli ishlash qobiliyati.

- konstruktiv mahorat yoki pedagogik tasavvur - bu o'quvchilarning kelajagini rejalashtirish, o'z ishini yanada puxtaroq rejalashtirish, ularning ish natijalarini oldindan aytib berish, o'quvchilarning xohish-istaklarini belgilash va ularning rivojlanishi uchun ish qurish, barchani o'ziga jalb qilishdir⁴.

Kasbiy kompetentlik sirlarini tushunishga harakat qilib, pedagog asosan o'quvchilarni o'qitish va tarbiyalash usullarini takomillashtiradi. Usul va usullardan foydalanib, o'qituvchi o'z o'quvchilarini turli xil turdagi o'quv faoliyatiga (asosan ijodiy) jalb qiladi va shu bilan ularda ma'lum bilim, ko'nikma, munosabat, xulq-atvorni rivojlantiradi.

I.V. Kuxarevning fikricha, bugungi kunda o'qituvchilar malakasini oshirish o'quv jarayonini o'quvchining ichki hayotini chuqur bilishga, o'qituvchi tomonidan yo'naltirilgan xatti-harakatlarning mohiyatini to'g'ri tekshirishga asoslanishini ta'minlashga qaratilgan. Uning o'quvchilari o'quvchining ta'lim ishlari ta'sirida sodir bo'ladigan o'zgarishlarni hisobga olgan holda keng ko'lamli bilimlarga ega - maktab o'quvchilarining rivojlanishining yuqori darajasida zamonaviy va malakali o'qituvchi. Ta'lim jarayonini ongli ravishda boshqarish zarurligini ta'kidlaydi⁵. Kasbiy kompetentsiya sharoitida o'qituvchining pedagogik faoliyatni uslubiy ta'minlashni o'zi tashkil etishi ham muhimdir. N.A.Moreva kundalik faoliyat davomida o'qituvchi doimiy ravishda "Qanday qilib o'rgataman?" Shuning uchun u ta'lim-tarbiya jarayonining haqiqiy o'quv jarayonini yangilash va takomillashtirish haqida o'ylaydi. Uning rivojlanishi asta-sekin o'qituvchining

⁴ Станкин М. И. Врачи-педагоги: Акмеология образования и воспитания. / М.И. Станкин. Москва: Московский научно-социальный институт; Флинт, 1998. — С.368.

⁵ Кухарев, Н.В. На пути к профессиональному совершенству/ Н. В. Кухарев. М.: Ма'рифат, 1990.- С.159.

umumiy shaxsiy tajribasiga asoslangan mualliflik huquqi texnologiyasi shaklini oladi. Bundan tashqari, faqat ataylab to'ldirilgan, kengaytirilgan, boyitilgan va aniq natijalarga olib keladigan narsa tanlanadi. O'qituvchi ishining muhim (va ko'pincha hal qiluvchi) muvaffaqiyati, shuningdek, ularning shaxsiyati, xarakteri va o'quvchilar bilan munosabatlari bilan belgilanadi. O'qituvchi o'quvchiga faqat o'zida bor narsani berishi mumkin. Binobarin, o'qituvchining kasbiy malakasini uning yuksak psixologik-pedagogik tayyorgarligi bilan belgilanadigan, o'qituvchi shaxsining ma'lum sifatleri yig'indisi deb qarash qonuniydir. Pedagogik muammolarni (bolani tarbiyalash, tarbiyalash va rivojlantirish) optimal hal qilish qobiliyati. Shuning uchun E.S. Romanovning fikricha, o'qituvchi quyidagi shaxsiy fazilatlariga, qiziqish va moyilliklarga ega bo'lishi kerak: Bolalar bilan ishlashga moyillik. O'z dizayningizga qiziqish, o'z-o'zini boshqarish qobiliyatlari. Yuqori shaxsiy javobgarlik. O'zini o'zi boshqarish va muvozanat. Tolerantlik, odamlarga bebaho munosabat. Boshqa odamga qiziqish va hurmat. Bilimga intilish, o'z-o'zini rivojlantirish. Originallik, taklif, xilma-xillik. Xushmuomalalik, O'ziga va boshqalarga talablabchanlik.

V.G.Suxodolskiy ta'kidlaganidek, o'qituvchining kasbiy kompetentligi - bu asosiy ilmiy ta'limga va pedagogik faoliyatga hissiy jihatdan qimmatli munosabatga asoslangan lavozim talablari bilan belgilanadigan kasbiy faoliyatni samarali bajarish qobiliyati. Bu kasbiy jihatdan muhim munosabat va shaxsiy fazilatlariga, nazariy bilimlarga, kasbiy mahorat va qobiliyatlarga ega bo'lishni anglatadi⁶.

Yuqorida aytilganlarning barchasi o'qituvchining kasbiy kompetentligi o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishiga hissa qo'shadigan keng ko'lamli kasbiy va shaxsiy muammolarni hal qilish vazifalarini qamrab olishidan dalolat beradi. Hayotdagi turli kasbiy va ijtimoiy vaziyatlarga bardosh bera oladigan, jamiyatning bo'lajak a'zosi bo'ladigan yangi avlodni tarbiyalash o'qituvchi zimmasiga katta mas'uliyat yuklaydi. Demak, o'qituvchi nafaqat bilim beradigan, turli ko'nikma va malakalarni o'rgatuvchi, balki qanday yashashni ham o'rgatuvchi shaxsdir. Shuning uchun, bizningcha, A.S.Smirnov: "O'qituvchi matematik ham, tarixchi ham, o'qituvchi ham emas, balki metodist, sotsiotexnik, kommunikator" deb yozganida haqli⁷. U fikrlash va harakat qilishning yangi usullarini ishlab chiqishga ixtisoslashgan. Texnik kompetentlikni mazmunini belgilaydigan aniq tuzilishga ega bo'lishi kerak. Biroq, hozirda professionallik uchun aniq tuzilma mavjud emas, chunki turli mualliflar turli xil variantlarni taklif qilishadi. Kompetentlikka asoslangan yondashuv o'qituvchining kasbiy kompetentligini rivojlantirish haqida aniq tasavvur beradigan yagona kontseptsyaning yo'qligi, birinchi

⁶ Кухарев И.В. На пути к профессиональному совершенству: Кн. для учителя. – М.: Просвещение, 1990. – С.159. (Мастерство учителя; идеи, советы, предложения).

⁷ <https://lawyer-great.ru/uz/pedagogical-competence-professional-and-educational-competence/>

navbatda, "kompetentlik" atamasini belgilashning qiyinligi bilan bog'liq. Nazariy qismdagi kamchiliklar, o'z navbatida, amaliy sohaga o'tishni murakkablashtiradi: darsliklarni yangi talablarga moslashtirish, ta'lim tizimida kadrlar tayyorlashda muammolar mavjud. O'qituvchining kasbiy malakasini baholashda o'qituvchining shaxsiyati birinchi o'rinda turadi. Demak, eng avvalo o'qituvchi shaxsi - uning qadriyatlari, tushunchalari, ideallari pedagogik faoliyatning mohiyatini belgilaydi. Yigirmanchi asrning boshlarida P.F.Kaptev "O'quv muhitida o'qituvchining shaxsiyati birinchi o'rinda turadi, o'qituvchi shaxsining ayrim xususiyatlari ularning ta'lim natijalariga pedagogik ta'sirini oshiradi yoki kamaytiradi", deb ta'kidlagan⁸. A.N.Leontievning fikricha, talaba, bo'lajak o'qituvchining rivojlanishi nafaqat kasbiy mahorat, bilim va ko'nikmalarni to'plash emas. Asosiysi, bu bo'lajak mutaxassislarning shaxsi uchun motivatsion maydonni yaratish, olingan bilimlarning bo'lajak o'qituvchi uchun nimani anglatishi, u nimaga e'tibor qaratayotganiga bog'liq. Pedagogning shaxsiy fazilatlari kasbiy fazilatlar bilan uzviy bog'liqdir (kasbiy ta'lim jarayonida olingan va bilim, ko'nikma, g'oyalar, ishning muayyan usullarini egallash bilan bog'liq). Ular orasida I.P.Podlasi ilmiy ishtiyoq, kasbiy mehnatni sevish, bilim, fanni o'zlashtirish, fan o'qitish metodikasi, psixologik ta'lim, umumiy ta'lim, keng madaniy istiqbol, pedagogik mahorat, pedagogik texnologiyalar, tashkilotchilik qobiliyatini ta'kidladi. A.S.Makarenko o'qituvchining pedagogika texnikasini, pedagogik muloqot texnikasini puxta egallashi zarurligini ta'kidladi: "Shaxsan o'qish kerak. Uning shaklida aqliy harakatlarning ayrim belgilarini tanib olishda hech qanday ayyorlik, sir yo'q. Pedagog o'ynay olmaydi. O'ynay olmaydigan pedagog bo'lishi mumkin emas. Ammo siz shunchaki sahnada o'ynay olmaysiz, tashqi ko'rinishda namoyon bo'lasiz. Sizing go'zal shaxsingizni ushbu o'yin bilan bog'lashi kerak bo'lgan haydovchi kamarining bir turi. Men yuz, tana va ovozning 20 ta rangini olish uchun 15-20 ta rangda "bu yerga kel" deyishni o'rganganimgagina haqiqiy jentlmenga aylandim. Pedagogik muloqot qobiliyatlari - o'qituvchining o'quv jarayonida o'quvchilar bilan kasbiy muloqoti bo'lib, u muayyan pedagogik funktsiyalarga ega bo'lib, qulay psixologik muhitni yaratish, o'quv faoliyati va munosabatlarini optimallashtirishga qaratilgan. Boshqacha aytganda, pedagogik muloqot o'qituvchining o'quvchilar bilan pedagogik maqsadlarda muloqot qilishidir⁹. Yuqoridagi fikrni tahlil qilishda o'qituvchi aniq chegara va usullar bilan cheklanib qolmasdan, ko'p qirrali bo'lishi kerak ya'ni kompetentlik muhim. Bugungi kunda o'qituvchilar ta'limining o'ziga xos xususiyatlari mavjud ta'lim tizimini tubdan o'zgartirish zarurati bilan bog'liq. Pedagogik faoliyatning ta'lim va tarbiya jarayonida eng keng tarqalgan vazifasi shaxsning har tomonlama barkamol rivojlanishi uchun sharoit yaratish, avlodni mehnatga va jamiyatda ishtirok etishning boshqa shakllariga tayyorlashdan iborat. Tadqiqotchilar o'qituvchilar malakasini oshirish qaysi sohalarida

⁸<https://goaravetisyan.ru/uz/luchshie-kachestva-pedagoga-professionalno-pedagogicheskie-sposobnosti>.

⁹ Макаренко, А.С. Пед. соч.: в 8 т. Т. 4 / А.С.Макаренко. – М., 1985. – С.236.

o'tkazilishi kerakligini ko'rsatib berishadi. Bularga quyidagilar kiradi: O'qituvchilarning o'qiyotgan material bo'yicha bilimlarini oshirish. O'qituvchilarning muloqot qobiliyatlarini rivojlantirish. O'qituvchilarning malakasini oshirish, birinchi navbatda, ularning ish sifati va kamchiliklari bilan bog'liq. Professional pedagog kadrlarni chuqur psixologik tayyorlash muammosiga alohida e'tibor qaratilmoqda. Biz professional o'qituvchi sifatida ko'p funktsiyali faoliyatning turli jabhalarida o'qituvchining malakasini shakllantirishga alohida e'tibor berish zarurligi haqida bormoqda (I.A. Zimnyaya)¹⁰.

Insonning eng yuqori komponenti - bu kasbiy kompetentligidir. Kasbiy kompetentlik odatda mutaxassislarning ishbilarmonlik va shaxsiy fazilatlarining ajralmas belgisi sifatida qaraladi, u muayyan turdagi ish bilan shug'ullanish to'g'risida qaror qabul qilish uchun yetarli bilim, ko'nikma va tajriba darajasini aks ettiradi. "O'qituvchining kasbiy kompetentligi" atamasining ta'riflari va tavsiflarini umumlashtirsak, uni quyidagicha talqin qilish mumkin: Pedagoglarning kasbiy kompetentligi- pedagogik faoliyatida kasbiy kompetentlik muhim jihatlaridan biri bo'lib, pedagogning faqatgina kasb va kasbiy faoliyatini amalga oshirish bilan bog'liq barcha ehtiyojlari, qobiliyat, mahorat, bilish va qiziqishlarini ifodalaydi. Buning uchun u:

–ijodiy izlanishlar jarayonini boshqarishga moyil bo'lishi.

–Ijodiy izlanishlarning samaradorligi o'qituvchining pedagogik, psixologik va nazariy tayyorgarligiga bog'liq bo'lishini esda tutishi lozim.

Bundan tashqari, tadqiqotchilar o'qituvchilar malakasini oshirishdan foydalanish kerak bo'lgan asosiy yo'nalishlarni aniqladilar. Bu nafaqat pedagoglarning o'zlari o'qitayotgan fan bo'yicha bilimni oshirish, balki pedagogning kommunikativ ko'nikmalarini, ish sifati, kamchiliklarga baho berish ko'nikmalarini rivojlantirishi kerak. Shu sababli, o'qituvchilarning samarali ta'lim va malakasini oshirishni izlash bugungi kunda ham dolzarb bo'lib qolmoqda. Kompetentlik tushunchasining mazmuni va mohiyati, xorijiy va mahalliy ilmiy tadqiqotlar tahlili, amaliyotda kasbiy kompetentlikni amaliyotdagi ahamiyati haqida ma'lumot bayon qilib berilgan. Xulosa qilib aytish mumkinki, o'qituvchining yoshlarda faollik, his-tuyg'u va xulq-atvorni shakllantirish, o'z faoliyatida o'rnatilgan bo'lish orqali ularga ta'sir ko'rsatishi muhim ahamiyatga ega. Bundan tashqari, pedagoglarning kasbiy-pedagogik mahorati ularning kasbiy malakasini oshirishda asosiy o'rin tutadi. Ko'nikmalarining rivojlanishi har bir malakali o'qituvchi ega bo'lishi kerak bo'lgan pedagogik mahorat va malakalarga bog'liq.

¹⁰ Зимняя, И.А. Ключевые компетентности как результативно-целевая основа компетентного подхода в образовании / И.А.Зимняя. - М., 2004. - С.381.

Kompetentlikka asoslangan yondashuv pedagogning kasbiy kompetentligini rivojlantirish haqida aniq tasavvur beradigan yagona kontseptsianing yo'qligi, birinchi navbatda, "kompetentlik" atamasini belgilashning qiyinligi bilan bog'liq. Nazariy qismdagi kamchiliklar, o'z navbatida, amaliy sohaga o'tishni murakkablashtiradi: darsliklarni yangi talablarga moslashtirish, ta'lim tizimida kadrlar tayyorlashda muammolar mavjud.

REFERENCES

1. Ганиева, Д. (2022). ВЛИЯНИЕ СРЕДСТВ МАССОВОЙ ИНФОРМАЦИИ НА ФОРМИРОВАНИЕ ОБЩЕСТВЕННОГО СОЗНАНИЯ У ДЕТЕЙ СТАРШЕГО ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА. *Yosh Tadqiqotchi Jurnali*, 1(5), 443-450.
2. Muqimovna, G. A. D. (2022). THE IMPACT OF MEDIA ON THE FORMATION OF SOCIAL CONSCIOUSNESS IN OLDER PRESCHOOL CHILDREN. *Conferencea*, 129-134.
3. Ganieva, D. (2022). On Syncretic and Polyfunctional Properties of Uzbek and English Particles. *International Journal of Social Science and Human Research*,(5), 1040-1046.
4. Muqimovna, G. D. (2022). General questions of the module of special pedagogy: categories of children in need of special support. *INTERNATIONAL JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE & INTERDISCIPLINARY RESEARCH* ISSN: 2277-3630 Impact factor: 7.429, 11(12), 94-98.
5. Mukimovna, G. D. (2022). COOPERATION OF THE PRESCHOOL EDUCATIONAL INSTITUTION WITH THE FAMILY IN PREPARING THE CHILD FOR SCHOOLING. *Open Access Repository*, 9(11), 245-249.
6. Muqimovna, G. A. D. (2022). TRENDS IN THE MODERN APPROACH TO PRESCHOOL EDUCATION: PARADIGMS. *Conferencea*, 135-139.
7. Азизова, З. Б., & кизи Абдуразакова, З. А. (2023). БОЛАЛАРДА ХАЛҚ ОҒЗАКИ ИЖОДИ ВОСИТАСИДА МИЛЛИЙ ҒУРУП ҲИССИНИ ШАКЛЛАНТИРИШДА ОИЛАНИНГ ЎРНИ. *INNOVATIVE DEVELOPMENT IN THE GLOBAL SCIENCE*, 2(9), 41-53.
8. Azizova, Z. B. (2023). МАКТАБГАЧА ТАЛИМ YOSHIDA BOLALARGA ERTAK VA NIKOYALAR AYTIB BERISH USULLARI. *Экономика и социум*, (1-1 (104)), 4-7.
9. Bakhodirovna, A. Z. (2022). SOCIAL FACTORS INFLUENCING THE FORMATION OF PERSONALITY. *International Journal of Early Childhood Special Education*, 14(7).
10. Azizova, Z. B., & Karimova, D. (2022). SOFTWARE AND METHODOLOGICAL SUPPORT OF INCLUSIVE EDUCATION IN A PRESCHOOL EDUCATIONAL INSTITUTION. *International Academic Research Journal* Impact Factor 7.4, 1(6), 171-177.
11. Каримова, Ш. Б. (2023). ХАЛҚ ҚЎШИҚЛАРИ ВА ЎЙИНЛАР БОЛАЛАРДА МИЛЛИЙ ҒУРУП ҲИССИНИ ТАРБИЯЛАШ ВОСИТАСИ СИФАТИДА. *INNOVATIVE DEVELOPMENT IN THE GLOBAL SCIENCE*, 2(9), 68-85.
12. Baxtiyarovna, K. S. (2022). MECHANISMS FOR THE DEVELOPMENT OF CREATIVITY OF TEACHERS-EMPLOYEES OF THE PRESCHOOL EDUCATION

SYSTEM. INTERNATIONAL JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE & INTERDISCIPLINARY RESEARCH ISSN: 2277-3630 Impact factor: 7.429, 11(11), 465-467.

13. Baxtiyarovna, K. S. (2022). THE USE OF FOREIGN EXPERIENCE IN ACHIEVING A HIGH QUALITY INDICATOR IN THE FIELD OF PRESCHOOL EDUCATION. INTERNATIONAL JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE & INTERDISCIPLINARY RESEARCH ISSN: 2277-3630 Impact factor: 7.429, 11(11), 492-496.

14. Bakhtiyarovna, K. S. (2022). PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR ACQUAINTANCE OF PRESCHOOL CHILDREN WITH MONUMENTS OF NATIONAL ARCHITECTURE IN THE EDUCATION OF PATRIOTISM. INTERNATIONAL JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE & INTERDISCIPLINARY RESEARCH ISSN: 2277-3630 Impact factor: 7.429, 11(05), 119-125.

15. Каримова, Ш. (2022). ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ ДЛЯ ОЗНАКОМЛЕНИЯ ДОШКОЛЬНИКОВ С ПАМЯТНИКАМИ НАЦИОНАЛЬНОЙ АРХИТЕКТУРЫ В ВОСПИТАНИИ ПАТРИОТИЗМА. *Yosh Tadqiqotchi Jurnal*, 1(5), 451-458.

16. Maxammadjonova, S., & Muminova, G. (2022). REASONS OF IMPLEMENTATION OF ENGLISH TO ALL SPHERES IN UZBEKISTAN. *Science and innovation*, 1(B8), 1210-1212.

17. Baxodirovna, M. G. (2022). DEVELOPMENT OF PEDAGOGICAL SKILLS OF STUDENTS OF THE DIRECTION OF HIGHER EDUCATION PRESCHOOL EDUCATION. INTERNATIONAL JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE & INTERDISCIPLINARY RESEARCH ISSN: 2277-3630 Impact factor: 7.429, 11(11), 508-510.

18. Баходировна, М. Г. (2022). Проблемы Развития Профессиональной Компетентности Педагогов-Воспитателей Дошкольных Образовательных Организаций В Процессе Повышения Квалификации. *Miasto Przyszłości*, 29, 152-154.

19. Muminova, G. (2022). HONORARY WOMEN IN UZBEK ART. *Science and Innovation*, 1(6), 244-247.

20. Malikovna, N. G., & Bakhodirovna, M. G. (2022). EDUCATION OF CHILDREN IN THE SPIRIT OF PATRIOTISM AND FRIENDSHIP OF PEOPLES IN THE FAMILY. *International Journal of Early Childhood Special Education*, 14(7).

21. Baxodirovna, M. G. (2022). METHODOLOGICAL MEANS OF PRESCHOOL EDUCATION MANAGEMENT. *Yosh Tadqiqotchi Jurnal*, 1(5), 596-600.

22. Muminova, G., & Maxammadjonova, S. (2022). REASONS OF IMPLEMENTATION OF ENGLISH TO ALL SPHERES IN UZBEKISTAN. *Science and innovation*, 1(B8), 1940-1943.

23. Mamayusupova, D. B., & Gofurov, M. R. (2020). THE CONCEPT OF RELIGIOUS TOLERANCE IN THE PROCESS OF SPIRITUAL FORMATION OF SOCIETY. *Theoretical & Applied Science*, (6), 253-256.

24. Мамаюсупова, Д. Б. (2021). Теоретико-методические основы и объективная необходимость развития государственно-частного партнерства в Узбекистане. Бюллетень науки и практики, 7(10), 311-321.

25. Мамаюсупова, Д. (2021). Туристтик кластерни ташкил қилишда давлат-хусусий шериклигининг концептуал асослари. Экономика и образование, (4), 408-414.

26. Dilovarkhon, M. (2021). Legal Framework for Development of Touristic Potential Based on Public-Private Partnership. Бюллетень науки и практики, 7(5), 356-361.

27. МАМАЮСУПОВА, Д. Б. (2021). БЮЛЛЕТЕНЬ НАУКИ И ПРАКТИКИ. БЮЛЛЕТЕНЬ НАУКИ И ПРАКТИКИ Учредители: Овечкина Елена Сергеевна, 7(10), 311-321.

28. Мамаюсупова, Д. Б. (2019). МЕҲНАТ МИГРАЦИЯСИ ВА ХОТИН-ҚИЗЛАР. ВЗГЛЯД В ПРОШЛОЕ, (16).

29. Ravshanbek, J. (2022). CREDIT-MODULE SYSTEM, ITS BASIC PRINCIPLES AND FEATURES. Yosh Tadqiqotchi Jurnal, 1(4), 304-309.

30. O'G'Li, J. R. M. (2022). METHODS OF ORGANIZING INDEPENDENT STUDY OF STUDENTS IN THE CREDIT-MODULE SYSTEM. Ta'lim fidoyilari, 25(5), 93-97.

31. Jumaboyev, R. M. (2023). METHODOLOGY FOR TEACHING INFORMATION CULTURE TO STUDENTS IN THE SYSTEM OF HIGHER EDUCATION. Академические исследования в современной науке, 2(8), 126-134.

32. Jumaboyev, R. M. (2023). ANALYSIS OF THE SYSTEM OF GRANTING ACADEMIC AND FINANCIAL INDEPENDENCE TO FOREIGN UNIVERSITIES. Академические исследования в современной науке, 2(8), 135-145.

33. Maxamadyusuf o'g'li, J. R. (2022). METHODS OF ORGANIZING INDEPENDENT STUDY OF STUDENTS IN THE CREDIT-MODULE SYSTEM. Conferencea, 33-37.

34. Jumaboyev, R. (2022). METHODS OF ORGANIZING INDEPENDENT STUDY OF STUDENTS IN THE CREDIT-MODULE SYSTEM. In International Conference on Research in Humanities, Applied Sciences and Education Hosted from Berlin, Germany. International Conference on Research in Humanities, Applied Sciences and Education Hosted from Berlin, Germany.

35. Jumaboyev, R. (2022). CREDIT-MODULE SYSTEM, ITS BASIC PRINCIPLES AND FEATURES. Pedagoglar.

36. Jumaboyev, R. (2021). TEACHING STUDENTS TO CRITICAL THINKING IN THE EDUCATIONAL PROCESS AND ORGANIZING INDEPENDENT EDUCATION. Scienceweb academic papers collection.

37. кизи Алибоева, Н. М., & Хошимов, Д. (2022). Таклидий сўзларни типологик ўрганиш муаммолари. Science and Education, 3(3), 380-382.